Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW en MPVO

Wetgeving en Juridische Zaken

Van
[redacted]

nota

Tweede nota van wijziging wetsvoorstel leeruitkomsten

Datum
14 augustus 2023

Referentie
40164504

Bijlagen
1. Tweede nota van wijziging
2. Aanbiedingsbrief
3. Gelakte beslisnota

Intern OCW afgestemd
HOenS

Aanleiding

Op 14 juni jl. zijn de nota naar aanleiding van het verslag en een nota van wijziging op het wetsvoorstel leeruitkomsten ingediend bij de Tweede Kamer. Nadien is gebleken van een omissie in de bepalingen van het wetsvoorstel met betrekking tot de medezeggenschap. Bovendien wordt een wetstechnische verbetering wenselijk geacht die betrekking heeft op de aanwijzing van voltijdse opleidingen met een substantiële praktijkcomponent. De bijgevoegde tweede nota van wijziging herstelt de omissie en voorziet in de wetstechnische verbetering.

De plenaire behandeling van het wetsvoorstel wordt verwacht in week 39 (week van 26 september a.s.). Of de plenaire behandeling van het wetsvoorstel op korte termijn door gaat hangt af van de door de vaste commissie van OCW op te stellen lijst van controversiële onderwerpen en de stemming van de Tweede Kamer over deze lijst. Deze stemming vindt medio september plaats.

Geadviseerd besluit

Indien u akkoord bent met de bijgevoegde tweede nota van wijziging, verzoek ik u (beiden) **de toelichting onder de nota van wijziging** en de **begeleidende brief** te ondertekenen.

Tevens verzoek ik u in te stemmen met openbaarmaking van deze beslisnota. De persoonsgegevens in deze nota worden zoals gebruikelijk niet openbaar gemaakt.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel strekt ertoe het experiment leeruitkomsten, dat betrekking heeft op deeltijdse en duale opleidingen, permanent in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te regelen en uit te breiden naar het wetenschappelijk onderwijs.
- Tevens is met de (eerste) nota van wijziging een bepaling in het wetsvoorstel opgenomen, die regelt dat ook bij ministeriële regeling aangewezen voltijdse opleidingen met een substantiële praktijkcomponent mogen worden aangeboden op basis van eenheden van leeruitkomsten.
- Met de tweede nota van wijziging wordt de formulering van laatstgenoemde bepaling aangepast. Het betreft een wetstechnische aanpassing; het verduidelijkt dat de regeling niet louter een opsomming van opleidingen bevat en tevens dat ook de vaststelling dat deze opleidingen mogen bestaan uit eenheden van leeruitkomsten in de regeling zelf wordt neergelegd.

    - Hiermee wordt een mogelijke discussie over de vraag of de aanwijzing van de opleidingen moet worden aangemerkt als een besluit, waartegen bezwaar en beroep open staat, voorkomen.
- Daarnaast herstelt de tweede nota van wijziging een omissie op het punt van de medezeggenschap. Als gevolg van dit wetsvoorstel heeft (enkel) de opleidingscommissie instemmingsrecht op de onderwerpen 'de wijze van totstandkoming en de duur van het studieplan' in de OER. De faculteitsraad (universiteit) en de medezeggenschapsraad (hogeschool) hebben geen instemmingsrecht op deze onderwerpen. Dit is reeds specifiek in de wet geregeld. Per abuis is niet geregeld dat ook de universiteitsraad van de Open Universiteit, de gezamenlijke vergadering van de ondernemingsraad en het op grond van de medezeggenschapsregeling ingestelde medezeggenschapsorgaan (op universiteiten/hogescholen) geen instemmingsrecht hebben. Dit wordt met de tweede nota van wijziging hersteld.

Toelichting

Achtergrond wetsvoorstel

Het wetsvoorstel creëert de mogelijkheid voor instellingen om te kiezen voor het openstellen van een gepersonaliseerde leerroute binnen een opleiding op basis van eenheden van leeruitkomsten, afgestemd op de specifieke situatie, kenmerken en behoeften van studenten (flexibel onderwijs). Hiermee wordt beoogd de toegankelijkheid en kwaliteit van het hoger onderwijs te vergroten door tegemoet te komen aan de specifieke behoeften, kenmerken en eigenschappen van studenten en de arbeidsmarkt.

Met het wetsvoorstel wordt de term 'eenheid van leeruitkomsten' verankerd in de WHW. Een eenheid van leeruitkomsten is een outputgerichte en specifieke vorm van een onderwijseenheid gericht op het resultaat van een leerproces. Via eenheden van leeruitkomsten worden leerwegonafhankelijke leerroutes mogelijk, waardoor studenten meer ruimte en keuze hebben om een eenheid van leeruitkomsten op een leerwegonafhankelijke manier te verwerven en aan te tonen. Bijvoorbeeld door de inzet van stage- of werkervaring.

De implicaties van het wetsvoorstel zijn beperkt, in die zin dat instellingen niet verplicht zijn om hun opleiding in te richten op basis van eenheden van leeruitkomsten. Indien de instelling er voor kiest te werken met eenheden van leeruitkomsten, hebben studenten bovendien altijd de mogelijkheid om te kiezen voor de gefaciliteerde leerroute. Een instelling blijft verplicht om deze aan te

ieden, ook als zij hun opleiding inrichten op basis van eenheden van leeruitkomsten.

Studenten die kiezen voor (enige mate van) leerwegonafhankelijkheid, leggen dit samen met hun begeleider vast in een studieplan dat gemonitord en geëvalueerd wordt.

Voltijdse opleidingen met een substantiële praktijkcomponent

Het wetsvoorstel heeft betrekking op deeltijdse en duale opleidingen. Daarnaast is met de (eerste) nota van wijziging een bepaling in het wetsvoorstel opgenomen die regelt dat het wetsvoorstel ook betrekking heeft op bij ministeriële regeling aan te wijzen voltijdse opleidingen met een substantiële praktijkcomponent. Voor deze laatste opleidingen geldt dat de impact van het werken met leeruitkomsten op het stelsel beperkt is en het flexibel invullen van het praktijkgedeelte van de voltijdse opleiding op basis van eenheden van leeruitkomsten die voor alle studenten gelden goed past bij deze voltijdse opleidingen.

Met de tweede nota van wijziging wordt de formulering van de hiervoor genoemde bepaling aangepast. Het betreft een wetstechnische aanpassing, teneinde te verduidelijken dat de regeling niet louter een opsomming van opleidingen bevat, maar dat ook de vaststelling dat deze opleidingen mogen bestaan uit eenheden van leeruitkomsten in de regeling zelf wordt neergelegd. De ministeriële regeling dient de transparantie en rechtszekerheid en maakt het bovendien mogelijk om, in geval van een wijziging van de praktijkcomponent, de regels tijdig aan te passen.

Medezeggenschap opleidingscommissie

In de onderwijs- en examenregeling (OER) moet de wijze van totstandkoming en de duur van het studieplan worden opgenomen. Gezien de verantwoordelijkheid van de opleidingscommissie voor het waarborgen van de kwaliteit van de opleiding, is medezeggenschap door de opleidingscommissie aangewezen. Om die reden is met de (eerste) nota van wijziging geregeld dat de opleidingscommissie instemmingsrecht heeft op de wijze van totstandkoming en de duur van het studieplan. Om te voorkomen dat er meerdere medezeggenschapsgremia zijn die een instemmingsrecht hebben op eenzelfde onderwerp, stelt het wetsvoorstel voor om het instemmingsrecht enkel aan de opleidingscommissie toe te kennen. Om die reden hebben de faculteitsraad (universiteit) en de medezeggenschapsraad (hogeschool) geen instemmingsrecht.

Per abuis is vergeten te regelen dat ook de universiteitsraad van de open universiteit en de gezamenlijke vergadering van de ondernemingsraad en het op grond van de medezeggenschapsregeling ingestelde medezeggenschapsorgaan geen instemmingsrecht hebben (dit laatste is aan de orde als het college van

bestuur heeft besloten dat de Wet op de ondernemingsraden van toepassing is op de hogeschool). Deze omissie wordt met de tweede nota van wijziging hersteld.

Daarbij wordt ook een omissie uit het verleden hersteld. Deze heeft betrekking op twee andere onderdelen uit de OER, te weten de wijze waarop de selectie van studenten voor een speciaal traject binnen een opleiding plaats vindt en de doorstroom van studenten met een graad associate degree naar een bacheloropleiding, Met betrekking tot deze onderdelen is de medezeggenschap op precies dezelfde wijze vorm gegeven (ook hier is de medezeggenschap bij de opleidingscommissie belegd) en is ook per abuis niet geregeld dat de universiteitsraad van de open universiteit en de gezamenlijke vergadering geen instemmingsrecht hebben.